

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3277/2020. (VII. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.21.158/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésre irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kérte az 51014/Ü/91/2019/12. számú és az 51014/Ü/91/2019/20. számú közjegyzői végzés, valamint a Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.21.158/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a megjelölt végzések ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, R) és T) cikkével, 15. cikk (4) bekezdésével, 18. cikk (3) bekezdésével, a XIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [2] 1.1. Az indítvány és a rendelkezésre álló közjegyzői és bírósági végzések alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó mint végrehajtást kérő az adóssal szemben – jogi képviselője útján – végrehajtási záradék kiállítását kérte 2019 januárjában a közjegyzőtől egy korábban közjegyzői okiratban rögzített pénzkövetelés és járulékal tekintetében.
- [4] Az indítványozó jogi képviselője az elektronikus ügyintézésről és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXII. törvényre (a továbbiakban: Eüitv.) hivatkozva elektronikus úton (hivatali kapun) keresztül terjesztette elő a kérelmet.
- [5] A közjegyző 51014/Ü/91/2019/2. számú végzésével a kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. § (1) bekezdés j) pontja és az Eüitv. 8. § (2) bekezdése alapján visszautasította, arra hivatkozva, hogy az adott ügytípusban nincs helye elektronikus ügyintézésnek, a kérelem csak (papír alapú) nyomtatványon terjeszthető elő.
- [6] A másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.20.343/2019/2. számú végzésével hatályon kívül helyezte a közjegyző végzését, a közjegyzőt új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A törvényszék döntését azzal indokolta, hogy a közjegyző – mint elektronikus ügyintézés biztosító szerv – a hatáskörébe tartozó végrehajtási ügyekben köteles biztosítani, hogy a felek az ügyintézési cselekményeiket elektronikus úton végezzék, nyilatkozataikat elektronikus úton megtegyék. Elektronikus ügyintézésnek csak az Eüitv. 8. § (2)–(6) bekezdésében meghatározott esetekben nincs helye. A törvényszék, összevetve az Eüitv., a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.), a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjt.) és a közjegyzői ügyviteli szabályzatról szóló 37/2003. (X. 29.) IM rendelet [a továbbiakban: Kűsz., amelyet 2020. január 1. napjával hatályon kívül helyezett a 29/2019. (XII. 20.) IM rendelet] rendelkezéseit, megállapította, hogy a közjegyző az Eüitv., illetve az elektronikus ügyintézés részletes szabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet szabályainak megsértésével utasította vissza az elektronikus előterjesztett kérelmet. A bíróság rögzítette, hogy a végrehajtást kérőnek nem kell előterjesztenie a kérelmével együtt olyan papír alapú okiratot, amely a közjegyző rendelkezésére áll, és amelyről a közjegyző elektronikus úton hiteles kiadmányt vagy hiteles másolatot készíthet.
- [7] A megismételt eljárásban a közjegyző 51014/Ü/91/2019/12. számú végzésével a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján ismételten visszautasította az indítványozó kérelmét, mert az indítványozó jogi képviselője a végrehajtás alapjául szolgáló közjegyzői okirat 2 darab hiteles kiadmányát és annak 2 darab nem hiteles másolatát nem csatolta, annak kiállítását nem kérte és díját nem fizette meg.

- [8] A Vht. 10. § b) pontja szerint végrehajtható okirat az olyan okirat, amelyet a bíróság vagy a közjegyző végrehajtási záradékkal látott el. A közjegyző álláspontja szerint ebből következően az okiratot látják el záradékkal, nem pedig a záradékhoz rendelnek okiratot. A végzés indokolásában hivatkozott továbbá a Kjt. 111. §-ára is, amely szerint csak az eredeti közjegyzői okirat, annak hiteles kiadmánya és hiteles másolata minősül közokiratnak, sem azok másolata, se a hiteles kiadmányról készített hiteles másolat nem alkalmas arra, hogy a közjegyző végrehajtási záradékkal lássa el, hiszen az így nem minősülne okiratnak. Ha az indítványozó mint végrehajtást kérő nem rendelkezett kellő példányszámban a záradékkal ellátni kért okirat hiteles kiadmányával, illetve hiteles másolatával, akkor azok kiadását külön kellett volna kérnie a Kjt. 148. §-a alapján.
- [9] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.21.158/2019/2. számú végzésével a közjegyző végzését helyben hagyta. A törvényszék megállapította, hogy a közjegyző végzésében már nem azt kifogásolta, hogy az indítványozó kérelmét nem papír alapú nyomtatványon terjesztette elő, hanem azt, hogy a kérelméhez nem mellékelte a végrehajtás alapjául szolgáló közjegyzői okirat hiteles kiadmányát, illetőleg nem hiteles másolatát, és azt sem kérte, hogy azokat a közjegyző maga készítse el.
- [10] A bíróság álláspontja szerint a papír alapú ügyintézés esetén is mellékelnie kell a végrehajtást kérőnek a fenti iratokat, illetve kérnie kell azok kiállítását a közjegyzőtől. A törvényszék szerint a végrehajtást kérő nem kerülhet kedvezőbb helyzetbe amiatt, mert kérelmét elektronikus úton terjesztette elő.
- [11] 2. Az indítványozó az eljárás során hozott összes közjegyzői és törvényszéki végzés alaptörvény-ellenességnek a megállapítását és megsemmisítését kérte az Abtv. 27. §-a alapján.
- [12] Az indítványozó álláspontja szerint a közjegyző nem jelölte meg azt a jogszabályi rendelkezést, amely kifejezetten tiltja az elektronikus dokumentum záradékolását; nem indokolta, hogy miért nincs helye elektronikus kapcsolattartásának; nem jelölte meg azt a törvényhelyet sem, amely meghatározza az elektronikusan benyújtandó kérelem példányszámát (az indítványozó szerint nem mellesleg elektronikus kapcsolattartásánál értelmezhetetlen a példányszám); továbbá nem jelölte meg, hogy mely nyomtatványon terjeszthető elő a kérelem. Mindezek alapján a közjegyzői döntés önkényes és sérti az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJE) 6. cikkét, a 93/13 EKG Irányelv 7. cikk (1) bekezdését és 10. cikk (1) bekezdését, mivel nem tartalmaz indokolást. Az indítványozó állítása szerint – az önkényes mérlegelés okán – sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes hatósági eljáráshoz való joga is.
- [13] A Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.21.158/2019/2. számú végzésével összefüggésben az indítványozó elsősorban azt kifogásolta, hogy a bíróság a Kűsz. szabályait helyezte előtérbe az Eüitv. rovására, ezzel megsértve a jogforrási hierarchiát. Az indítványozó azt is sérelmezte, hogy a törvényszék nem indokolta meg, hogy a kötelező elektronikus kapcsolattartás ellenére „mely törvényhely” alapján lehet arra a következtetésre jutni, hogy az adós részére papír alapon kell megküldeni a végrehajtási záradékot és mellékleteit. A bíróság azt sem magyarázta meg, hogy a közjegyző mit „kívánt kezdeni” a papír alapú dokumentumokkal, mivel számára kötelező az elektronikus kapcsolattartás. Továbbá, azt sem tisztázta a bíróság az indítványozó szerint, hogy miért nem minősül hitelesnek a közjegyző őrzésében lévő okirat. Az indítványozó úgy vélte, hogy mindezek alapján a közjegyzői és a törvényszéki végzések sértik az „önkényes mérlegelés tilalmát”, így az indokolt bírói döntéshez, a jogorvoslathoz és a jogbiztonsághoz való jogot (a jogforrási hierarchia megsértése révén). A tisztességes eljárás sérelmét azzal indokolta az indítványozó, hogy az eljárás tisztességtelensége vezetett a kérelem visszautasítására.
- [14] Tulajdonjogának megsértését is állította az indítványozó, mivel annak ellenére nem érvényesíthette tulajdonjogi igényét, hogy rendelkezésére állt a tartozást igazoló közjegyzői okirat. A fentiekén túl az indítvány az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdését is hivatkozta, azonban annak sérelmét nem állítja.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenképp az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [16] Az Abtv. 27. §-a (1) bekezdése értelmében a bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés sérti az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát, vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza. A törvény szövegéből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye alkotmányjogi panasznak {3092/2020. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [24]–[25]}.

- [17] A tárgyi ügyben azt állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy a támadott határozatok nem a végrehajtási eljárás érdekében hozott, és nem is az azt befejező, hanem a végrehajtási eljárás során hozott döntések, amelyek ellen nincs helye alkotmányjogi panasz előterjesztésének {3092/2020. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [18] Az Alkotmánybíróság végezetül megjegyzi, hogy az indítványozó nem volt elzárva attól, hogy a végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelmét – akár az alkotmányjogi panasz előterjesztése mellett – a közjegyző és a törvényszék által vázolt módon ismételt előterjessze.
- [19] 4. Az Alkotmánybíróság tekintettel arra, hogy a támadott határozatok nem tekinthetők az ügy érdekében hozott, illetve bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek, az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. június 23.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1951/2019.

